UNELE OBIECTIVE ACTUALE ȘI ROLUL PRINCIPAL AL PSIHOLOGIEI JUDICIARE ÎN SOCIETATEA MODERNĂ

OSTROVARI Petru,

doctor în medicină, conferențiar universitar,
Universitatea de Studii Europene din Moldova
<https://orcid.org/0000-0002-6469-2523>

REZUMAT

Psihologia judiciară constituie un domeniu interdisciplinar conex psihologiei generale, psihologiei sociale și științei dreptului și este preocupat de problematica aspectelor umane ale jurisprudenței. Natura psihologică ale problemelor juridice indică spre necesitatea și importanța reexaminării periodice ale obiectivelor teoretice și practic-aplicative. Scopul acestui articol este examinarea obiectivelor clasice ale psihologiei juridice, identificarea unor obiective noi și elucidarea rolului principal al psihologiei judiciare în societatea modernă. Rezultatele obținute prin metoda analizei comprehensive și descrierii narative indică spre importanța accentuării rolului investigațiilor interdisciplinare în psihologia judiciară ajustate la realitate, identificarea unor noi paradigme și metodologii specifice de studiu a comportamentului în situația de proces judiciar. Studiile în psihologia judiciară care se referă la problemele cauzate de deciziile judecătorului sau pârâtului și soluțiile identificate s-au extins spre psihologia consimțământului, fapt care indică spre necesități actualizării epistemologice și metodologice a obiectului de studiu în psihologia judiciară.

Cuvinte-cheie: psihologia judiciară, psihologia socială, drept, interdisciplinaritate, obiective teoretice, obiective practic-aplicative, neuroștiințe.

SOME CURRENT OBJECTIVES AND THE MAIN ROLE OF JUDICIAL PSYCHOLOGY IN MODERN SOCIETY

OSTROVARI Petru,

PhD in medicine, associate professor,
University of European Studies of Moldova
<https://orcid.org/0000-0002-6469-2523>

SUMMARY

Legal psychology is an interdisciplinary field related to general psychology, social psychology and the science of law and is concerned with the issues of the human aspects of jurisprudence. The psychological nature of legal issues indicates the needs for and the importance of review theoretical and practical-applied objectives. The purpose of this article is to examine the classical objectives of legal psychology, to identify new objectives and to elucidate the main role of forensic psychology in modern society. The results obtained by the method of comprehensive analysis and narrative description indicate the importance of emphasizing the role of interdisciplinary investigations in forensic psychology adjusted to reality, identifying new paradigms and specific methodologies for studying behavior in the judicial process. Studies in forensic psychology that refer to the problems caused by the decisions of the judge or defendant and the identified solutions have extended to the psychology of consent, which indicates the need for epistemological and methodological updating of the object of study in legal psychology.

Key words: legal psychology, social psychology, law, interdisciplinarity, theoretical objectives, practical-applied objectives, neurosciences.

Cercetarea interdisciplinară în drept și psihologie este un domeniu de studiu în continuă ascendență. Aria de cercetare în psihologia judiciară este conexă psihologiei generale, psihologiei sociale și științei dreptului și este preocupată de problematica aspectelor umane a jurisprudenței. Obiectul psihologiei judiciare este studiul și analiza detaliată, profundă și complexă a comportamentului uman și social în cadrul unui proces judiciar. În special, psihologia judiciară studiază caracteristicile psihosociale ale participanților la acțiunea judiciară în calitate de infractor, victimă, martor, ofițer de urmărire penală, magistrat, avocat, parte civilă, educator,

precum și modul în care aceste caracteristici apar și se manifestă în condițiile concrete și speciale ale infracțiunii în următoarele faze: preinfracțională, infracțională și postinfracțională.

Psihologia judiciară este focalizată pe investigarea factorilor determinanți ale comportamentului infracțional, mecanismelor psihologice și psihosociale implicate în activitatea infracțională, particularităților psihologice ale personalității criminale, mecanismelor psihologice implicate în fenomenul recidivării activității infracționale, precum și a specificului comportamental a psihologiei victimei, psihologiei mărturiei judiciare, a

modalităților de acțiune socială criminoinhibilă și a structurii și a mecanismelor psihologice a comportamentului deviat.

Obiectivele psihologiei judiciare se clasifică în *obiective teoretice* și *obiective practic-aplicative*. În categoria obiectivelor teoretice se includ a) elaborarea aparatului epistemologic și a metodologiei de aplicare, b) elaborarea unor modele teoretico-explicative care ar descrie etiologia fenomenelor psihologice și a comportamentelor asociate acestora în contexte legale, c) validarea modelelor conceptuale și explicative prin analiza datelor obținute la testarea acestora în activitatea juridică, d) obținerea datelor pentru argumentarea sustenabilității modelelor teoretico-explicative.

Obiectivele practic – applicative se referă la elaborarea unor metodologii specifice de cercetare a realității psihologice din domeniul judiciar, identificarea legăturilor și regularităților specifice fenomenelor psihologice din domeniul judiciar, oferirea organelor judiciare a cunoștințelor referitoare la calitatea proceselor psihologice. Printre obiective se enumeră și ajustarea judiciară la stabilirea adevărului prin evitarea comiterii unor erori judiciare datorită cauzelor psihologice. Un rol important revine elaborării programelor de prevenire și recuperare a infracțiunilor, organizării măsurilor de preîntâmpinare a fenomenului infracțional, expertizării post-mortem a faptelor săvârșite și oferirii asistenței psihologice infractorilor la toate etapele de detenție și după.

Scopul acestui articol este examinarea obiectivelor clasice ale psihologiei juridice și identificarea unor obiective noi. În acest scop au fost setate următoarele obiective:

- identificarea, analiza comprehensivă și descrierea problematicii psihologiei judiciare din perspectiva actualității obiectivelor teoretice;
- identificarea, analiza comprehensivă și descrierea problematicii psihologiei judiciare din perspectiva obiectivelor practic – applicative;
- studiul provocărilor și abordărilor alternative în cercetările psiho-juridice.

Articolul este focusat pe identificarea unor obiective noi ale psihologiei juridice și elucidarea rolului principal al psihologiei judiciare în societatea modernă. Lucrarea extinde abordările tradiționale ale psihologiei juridice care se referă la luarea deciziilor judiciare, analiza mărturiilor martorilor oculari, responsabilitate penală, comportamentul infractorilor și violența în familie.

1. Problematica psihologiei judiciare din perspectiva actualizării obiectivelor teoretice

Davis (1989) afirmă că interesul de a combina psihologia și dreptul într-o cercetare psiho-legală, are o istorie probată de lucrările psihologilor Hugo Münsterberg, Hans Gross, William Stern și George Arnold, care menționau la începutul secolului al XX-lea despre problemele specifice cauzate de deciziile judecătorești, intențiile de prevenire a criminalității, cauzalitatea în drept etc. Aceste lucrări au stat la baza apariției multor reviste și monografii contemporane dedicate specificului problematicii cercetărilor în aria de frontieră a psihologiei și dreptului [1].

Una din aceste lucrări, denumite *Law and the*

Unconscious: A Psychoanalytic Perspective (traducere: Dreptul și inconștientul: O perspectivă psihoanalitică) semnată de Dailey în 2018 [2] este aplicată în dreptul contractual, drepturile copiilor și sistemul de justiție penală. O lucrare colectivă recentă, denumită *The Emotional Dynamics of Law and Legal Discourse* (traducere: Dinamica emoțională a dreptului și discursului juridic) – ediție coordonată de Conway și Stannard, evidențiază importanța explorării problemelor-cheie ale dreptului privat, dreptului public, justiției penale și a metodologiilor de soluționare a litigiilor luând în calcul modul în care emoția infuzează toate domeniile juridice și, respectiv, importanța „inteligenței” legii din punct de vedere emoțional.

Referindu-ne la publicațiile în revistele internaționale cu tematică psiho-juridică, observăm că acestea se focusează pe publicarea cercetărilor în etiologia comportamentului criminal, detectarea criminalității prin analiza comparativă a factorilor interni și externi, psihologia în sala de judecată și managementul educațional al comportamentului infractorilor „ajustate” la realitatea zilei. Spre exemplu, într-o lucrare recentă, semnată de Frazier și Gonzales (2021), se afirmă că paradigmele de luare a deciziilor sunt limitate în ceea ce privește comprehensiunea complexității și interdependenței deciziilor de-a lungul procesului legal. Acest fapt indică spre necesitatea de a identifica paradigme adiționale de cercetare pentru analiza procesului decizional al părților [4].

Conform site-ului revistei *Law and Human Behavior* (traducere: Dreptul și comportamentul uman), se caută lucrări originale care descriu “tratamentul criminalistic, evaluarea riscului de violență, pre-judecăți și discriminări în contexte juridice, mărturisiri și interogatorii, probleme culturale în lege, detectarea înșelăciunilor, violență de gen, jurați și martori, negociere, motivare, și multe altele” [5]. Scopul acestor articole este de a aprofunda comprehensiunea problemelor actuale care ar extinde aria de cercetare a comportamentului uman în contexte juridice.

Analiza primară a celor relatate mai sus permite să descriem rezultatul a două observații. Prima observație se referă la faptul că parteneriatul dintre psihologie și juridică este de lungă durată și, ca urmare, obiectivele teoretice trebuie “ajustate” la paradigmele actuale. A doua observație este că deși există o tendință pozitivă în proiectarea și realizarea cercetărilor psiho-juridice, totuși aceste cercetări sunt supuse provocărilor și scepticismului de diversă natură, pe de o parte, și replicarea cercetărilor prin metode tradiționale, pe de altă parte. Prin urmare, obiectivele teoretice a psihologiei juridice trebuie ajustate la realitatea zilei de azi a societății moderne.

2. Problematica psihologiei judiciare din perspectiva obiectivelor practic – applicative

În opinia lui Luk (2021), conexiunea și interdependența deja stabilită dintre psihologie și juridică conduce la emergența a cel puțin trei întrebări științifice actuale:

- 1) *De ce este important să reunim aceste discipline?* (Motivul și motivația de efectuare a cercetărilor psiho-juridice, posibilitatea și beneficiile

convergenței dintre aceste discipline).

2) *Cum ar trebui reunite aceste două discipline?* (Care este rolul fiecărei discipline în cercetarea psiho-juridică și care este tipologia metodelor în studiul interdisciplinar).

3) *În ce scop sunt reunite disciplinele psihologie și drept?* (Obiectivele cercetării psiho-juridice și indicatorii

succesului / eșecului obiectivelor metodologice asumate).

Aceste trei întrebări sunt interdependente cu condiția că soluțiile identificate derivă din actualitatea ajustată la contextul individului și grupului social în societatea umană (Figura 1).

Figura 1. Interdependența întrebărilor fundamentale în psihologia juridică

Interdependența dintre *De ce?*, *Cum?* și *În ce scop?* reprezintă motivația judecătorului de a examina aspectele psiho-juridice ale cazului și, respectiv, necesitatea de a preciza obiectivele teoretice și practico-aplicative ale cauzei juridice. Conform afirmațiilor semnate de Spellman (2009), psihologia și dreptul trebuie să-și unească eforturile din considerentul că dreptul este preocupat de reglementarea comportamentului uman, iar psihologia – de studiul comportamentului uman. Prin urmare, psihologia trebuie să justifice conformitatea sau lipsa conformității comportamentului uman la legea societății umane. Psihologii sunt invitați pentru a evalua competențele celor care i-au / au luat decizii importante într-o cauză judiciară, fiind experți în analiza comportamentului uman pentru cauze judiciare.

Un rol important în setarea adecvată a obiectivelor practic-aplicative ale psihologiei juridice revine *neuroștiințelor*. Astfel de cercetări trebuie realizate pentru a identifica nu atât natura, cât cauza fenomenelor sociale care se manifestă la scară globală. Unul din aceste fenomene este genocidul, definit ca practica de distrugerea totală sau parțială a unui grup specific din cauza identității naționale, etnice, rasiale sau religioase a grupului. Meiches (2021) observă că cercetarea genocidului trebuie realizată prin cooperare cu neuroștiințele emergente privind leziunile cerebrale, stresul cognitiv și dezvoltarea crierului. Prin urmare, rolul neuroștiințelor este de a preciza modul în care funcția creierului afectează comportamentul deviat.

Totuși, accentul prea mare pus pe psihologia personalității poate conduce la stabilirea unor ipoteze incorecte referitor la starea psihologică a comportamentului deviat. Prezumptiile legale referitor la comportamentul omului rațional în situații nestresante sunt adesea incorecte atunci când această persoană se află în situații stresante care implică emoții legate de trecut.

Din aceste considerente, într-o cercetare psiho-juridică psihologiei îi revine rolul de a elucida efectul legal al factorilor emoționali care conduc / au condus la devierea comportamentului. Dovezile argumentate din punct de vedere ale normelor comportamentale sunt importante pentru a contesta presupunerea că deciziile legale sunt luate conform legii. Mărturisirile martorilor implică dovezi importante pentru a contesta adevărul sau falsul ipotezelor setate.

Obiectivele practic-aplicative sunt importante pentru “descoperirea” modului în care psihologia poate contribui la reforma juridică sau / și îmbunătățirea deciziilor juridice. Accentul pe utilizarea psihologiei în drept face apel la schimbarea cerințelor normelor legale și este o modalitate de a îmbunătăți relația dintre lege și psihologie prin aplicarea principiilor și normelor psihologice la examinarea practici juridice și îmbunătățirea acestor practici. Astfel, obiectivul de a identifica normele psihologiei dreptului are ca scop îmbunătățirea întregului sistem juridic.

3. Provocările și abordările alternative ale cercetărilor psiho-juridice

Părintele psihologiei juridice este psihologul german american Hugo Münsterberg. În cartea sa “*On the Witness Stand*” (traducere: Pe standul mărturiilor), editată în 1980, autorul a indicat despre problemele care au importanță majoră pentru psihologia juridică, în general, și pentru sistemul de justiție, în particular. Aceste probleme sunt: memoria martorilor oculari, detectarea înșelăciunii, mărturisirile false, sugestibilitatea, hipnotismul și cauzele comportamentului criminal. Totuși, după mai mult de 100 de ani de la emergența psihologiei juridice ca domeniu este important de a evalua ce am realizat și care sunt lecțiile pe care le-am învățat.

Morse (2011) afirmă că tendința de evoluție a

cercetărilor în psihologia juridică indică spre două grupuri mari: a) cercetările care contribuie intern la știința dreptului și b) cercetările axate pe provocările externe. Prin urmare, contribuțiile interne adaugă plusvaloare legii, din considerentul că permit dezvoltarea ipotezelor referitor la comportamentele incorecte și, respectiv, indică spre necesitatea de a schimba doctrinele existente și a identifica modalități mai eficiente de soluționare a problemelor judiciare. Provocările externe ale psihologiei juridice se disting ca fiind adevărate ale integrării psihologiei cu ultimele realizări în neuroștiințe din considerentul că doctrinele tradiționale sunt

incoerente cu politica instituțiilor judiciare. Psihologia și neuroștiințele pot aduce un aport semnificativ la implementarea politicilor de condamnare penală.

La etapa actuală pot fi identificate multe argumente care justifică importanța investigațiilor psihologice pentru soluționarea cazurilor juridice care implică deciziile persoanei cu comportament deviat și rezultatul acestor decizii. Aceste argumente derivă din cele trei întrebări referitoare la interferența dintre psihologie și drept identificate de Luk (2021) referitor la investigațiile psiho-juridice realizate conform modelului conceptual elaborat de Hugo Münsterberg (tabelul 1).

Tabelul 1. Corelația dintre întrebările și răspunsurile referitor la importanța psihologiei juridice

N	Întrebările lui Hugo Münsterberg	Răspunsurile actuale
1	<i>De ce cercetări psiho-juridice?</i>	Ambele domenii sunt preocupate de investigarea comportamentului uman și, respectiv, psihologia poate interveni în calitate de expert științific asupra problematicii comportamentului uman.
2	<i>Cum ar trebui să conlucreze psihologia și dreptul într-o cercetare psihologico-legală?</i>	Psihologia poate acționa pentru a dezvoltă ipoteze legale incorecte cu privire la comportamentul uman.
3	<i>În ce scop ar trebui realizate cercetările psihologice în juridică?</i>	Pentru a ne asigura că ipotezele legale stabilite sunt justificate de date care reflectă realitatea empirică indicată de starea psihologică.

În opinia lui Bohns (2021) este important de a elabora o **psihologie a consimțământului**. Consimțământul este esențial pentru multe probleme sociale. Totuși, acest fenomen psihologic inherent nu constituie subiectul cercetărilor în psihologia legală. O astfel de omisiune este destul de evidentă în situația în care psihologii au studiat construcțiile conexe, precum conformitatea, ascultarea, convingerea, autonomia, iar specialiștii în filozofie și drept sunt interesați de tematica consimțământului pentru a soluționa problemele complexe referitor la relațiile interumane, de exemplu: Pe cine are dreptul să caute poliția? Cine poate decide dacă un copil poate sau trebuie să fie supus unei proceduri medicale? Putem posta datele participanților online? etc.

Nu mai puțin importantă este problematica descrisă de Black (2016). Cele mai semnificative schimbări în practica psihologică se produc din cauza deciziilor legale. **Consimțământul informat** nu constituie o noutate în medicină. În practica judiciară acest concept se referă la dreptul adulților de a lua decizia referitor la tratamentul medical propus de medic. Pacientul informat înțelege starea sa psihologică, opțiunile de tratament, riscurile și beneficiile tratamentului recomandat și posibilele urmări fără tratament și, respectiv, poate semna acordul / refuzul informat.

Există, totuși, multe probleme legale care pot apărea în procesul consimțământului / refuzului informat. Spre exemplu, neinformarea adecvată a pacientului ar putea conduce la o acțiune juridică împotriva medicului. O altă problemă apare în cazul în care medicul a informat pacientul, dar nu a reușit să se asigure că pacientul a înțeles mesajul. O problemă delicată constituie impactul evoluției bolii asupra stării sănătății altora. Prin urmare,

psihologul trebuie să verifice dacă pacientul a înțeles corect și complet mesajul medicului. Acest lucru poate fi realizat prin discuții, lectură referitor la parcursul bolii și tratament sau în unele cazuri, folosind resursele Internetului.

Natura problemelor legale referitor la **evaluarea, testarea și diagnosticarea stării persoanelor aflate în situația unui proces judiciar** este, de asemenea, psihologică. Deseori astfel de probleme sunt soluționate în dependență de calificările persoanelor care oferă astfel de servicii, instrumentele utilizate, metodologia procesului de evaluare etc. Ca urmare, soluția neadecvată identificată pentru astfel de probleme pot conduce la inițierea unor procese etnice și culturale de acțiune individuală / colectivă de către persoane sau grupuri de persoane care consideră că nu au fost judecați corect.

Este important de a menționa importanța investigațiilor **problemei confidențialității**. Conform studiului realizat de Leon et al (2021) confidențialitatea și anonimatul fac parte din categoria **întrebărilor sensibile**, răspunsul la care poate fi social nedorit. Spre exemplu, respondentul este solicitat să admită că a încălcat o normă socială sau legală. Ca urmare, datorită consecințelor admiterii unor comportamente nedorite din punct de vedere social (de exemplu, sancționarea socială sau legală), întrebările sensibile sunt adesea asociate cu erori sistematice de măsurare.

O abordare interesantă referitor la **psihologia dreptului mediului** este descrisă de Rowell și Bilz (2021). În opinia acestor savanți, psihologia constituie un factor esențial pentru modul în care legile modelează interacțiunile oamenilor cu mediul. Psihologia oferă legislației de mediu o prezentare informată empiric care

permite a răspunde la întrebările de ce, când și cum acționează oamenii în raport cu mediul și, respectiv, cum aceste date pot fi utilizate pentru a îmbunătăți obiectivele stabilite. Prin urmare, în situația în care legislația mediului nu încorporează informații din psihologie, există riscul să nu se înțeleagă corect comportamentele umane și să se descrie greșit instrumentele juridice pentru a modela sau a atenua aceste comportamente.

Concluzii. Psihologia juridică/judiciară este preocupată de problematica naturii psihologice ale participanților la acțiunea juridică (de exemplu, infractor, victimă, martor, anchetator, magistrat, avocat, parte civilă, educator) cu scopul de comprehensiune a factorilor determinați ale comportamentului infracțional, mecanismelor psihologice și psihosociale implicate în activitatea infracțională, particularităților psihologice ale personalității criminale etc. Obiectivele psihologiei juridice / judiciare se clasifică în *obiective teoretice* (de exemplu, elaborarea aparatului epistemologic și metodologic) și *obiective practic-aplicative* (de exemplu, elaborarea metodologiilor specifice de cercetare a realității psihologice din domeniul juridic).

Analiza comprehensivă a problematicii psihologiei judiciare din perspectiva actualității obiectivelor teoretice permite a afirma că studiile interdisciplinare în psihologie și drept se referă la problemele specifice cauzate de deciziile judecătorului sau pârâtului, intențiile de a preveni criminalitatea prin instruirea cetățenilor și altele. În ultimii ani numărul, diversitatea și complexitatea problemelor specifice în drept de natură psihologică a crescut, extinzându-se la dreptul

contractual, dreptul privat, dreptul public, drepturile copiilor, sistemul de justiție penală etc. Aceste provocări indică spre importanța investigării ariilor epistemologice, psihologice și metodologice a „inteligenței” legii și etiologiei comportamentului criminal, precum și necesitatea de a identifica noi paradigme de cercetare pentru analiza procesului decizional al pârâtului.

Aceiași metodă aplicată pentru studierea problematicii psihologiei judiciare din perspectiva obiectivelor practic-aplicative indică spre emergența a cel puțin trei întrebări științifice care se referă la importanța de a uni eforturile specialiștilor în psihologie și drept, precum și a identifica metodologii și obiective specifice pentru soluționarea adecvată ale problemelor comune. Un rol important revine aplicabilității realizărilor teoretico-aplicative în neuroștiințe pentru a soluționa problemele care se referă prioritar la psihologia socială.

Un accent deosebit pentru îmbunătățirea obiectivelor teoretice și practico-aplicative revine provocărilor și abordărilor alternative descrise în cercetările psiho-juridice. Dintre problemele „noi” se evidențiază memoria martorilor oculari, detectarea înșelăciunii, mărturisirile false, sugestibilitatea, hipnotismul și cauzele comportamentului criminal. Studiul comprehensiv ale acestor probleme poate fi clasificat în două grupuri noi: a) cercetările care contribuie intern la știința dreptului și b) cercetările axate pe provocările externe. La prima categorie se referă, spre exemplu, psihologia consimțământului și a confidențialității, iar la a doua – psihologia dreptului mediului.

Referințe bibliografice:

1. LEON, C., AIZPURUA, E., VAN DER VALK, S. (2021). The Impact of Confidentiality Assurances on Participants' Responses to Sensitive Questions. *International Journal of Public Opinion Research*, <https://doi.org/10.1093/ijpor/edaa039>.
2. BLACK, J. (2016). Legal Aspects of Professional Psychology. <https://owlcation.com/social-sciences/Legal-Aspects-of-Professional-Psychology> (accesat la 11.10.2021).
3. BOHNS, V. (2021). Toward a Psychology of Consent. https://www.researchgate.net/profile/Vanessa-Bohns/publication/353314794_Toward_a_Psychology_of_Consent/links/60f2eec216f9f313008ead54/Toward-a-Psychology-of-Consent.pdf.
4. BRADLEY D. McAuliff (2021). Law and human behavior. <https://www.apa.org/pubs/journals/lhb>
5. CONWAY, H., STANNARD, J.E. (2016). *The Emotional Dynamics of Law and Legal Discourse*, Oxford: Hart Publishing.
6. DAILEY, A. C. (2018). *Law and the Unconscious: A Psychoanalytic Perspective*. Yale University Press.
7. DAVIS, J.N. (1989). Psychology and Law: The last 15 years. *Journal of Applied Social Psychology*, 19(3), pp. 199–230.
8. FRAZIER, A., GONZALES, J. E.(2021). Studying sequential processes of criminal defendant decision-making using a choose-your-own-adventure research paradigm. *Psychology, Crime & Law*, <https://doi.org/10.1080/1068316X.2021.1972107>(accesat la 15.09.2021).
9. LUK, A. C. (2021) The relationship between law and psychology: A study of interdisciplinarity in research. PhD thesis. University of Glasdov <http://theses.gla.ac.uk/82417/1/2021LukPhD.pdf>.
10. MEICHES, B. (2021). Genocide and the Brain: Neuroscience, Mental Harm, and International Law. *Journal of Genocide Research*. <https://doi.org/10.1080/14623528.2021.1911131>.
11. MORSE, S. (2011). Lost in Translation? An Essay on Law and Neuroscience. In M. Freeman (ed.), *Law and Neuroscience*. Oxford University Press.
12. ROWELL, A., BILZ, K. (2021). *The Psychology of Environmental Law*: , New York, USA: New York

University Press, <https://doi.org/10.18574/9781479807574> (accesat la 12.09.2021).

13. SPELLMAN, B. (2009). Psychology and Law? Someone Must Be Crazy! Psychology Today, Retrieved from: <https://www.psychologytoday.com/gb/blog/just-thinking/200903/psychology-and-law-someone-must-be-crazy-0>, (accesat la 01.10.2021).